

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
EVGENI TANČEV
prednesené 3. júna 2021¹

Vec C-825/19

Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH
proti
Hauptzollamt Erfurt

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Thüringer Finanzgericht (Finančný súd spolkovej krajiny Durínsko, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Colná únia – Nariadenie (EÚ) č. 952/2013 –
Režim konečného použitia – Nadväzujúce povolenie s retroaktívnym účinkom –
Časová pôsobnosť – Podmienky“

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka dvoch samostatných sporných otázok. Po prvé časovej pôsobnosti článku 211 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie² (ďalej len „CKÚ“), a po druhé výkladu článku 294 ods. 2 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92³ (ďalej len „vykonávacie nariadenie k Colnému kódexu Spoločenstva“ alebo „vykonávacie nariadenie k CKS“), pre prípad, ak by sa rozhodlo, že článok 211 nariadenia č. 952/2013 sa neuplatní *ratione temporis*.
2. Thüringer Finanzgericht (Finančný súd spolkovej krajiny Durínsko, Nemecko) (ďalej len „vnútroštátny súd“) položil Súdnemu dvoru štyri samostatné otázky, z ktorých prvé tri sa týkajú časovej pôsobnosti článku 211 CKÚ a posledná sa týka výkladu článku 294 ods. 2 vykonávacieho nariadenia k CKS. V súlade so žiadosťou Súdného dvora sa v týchto návrhoch obmedzím na preskúmanie prvých troch uvedených otázok.

¹ Jazyk prednesu: angličtina.

² Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 253, 1993, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3.

I. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Nariadenie č. 952/2013

3. Článok 211 CKÚ s názvom „Povolenie“ stanovuje:

„1. Povolenie od colných orgánov sa vyžaduje na:

- a) ... konečné použitie;
- b) ...

Podmienky, za ktorých je povolené použitie jedného alebo viacerých colných režimov uvedených v prvom pododseku... sa určia v povolení.

2. Colné orgány udelia povolenie s retroaktívnym účinkom, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) existuje preukázaná ekonomická potreba;
- b) žiadosť nesúvisí s pokusom o podvodné konanie;
- c) žiadateľ na základe účtovníctva alebo evidencie dokázal, že:
 - i) sú splnené všetky požiadavky pre daný colný režim;
 - ii) ak je to vhodné, možno tovar počas dotknutého obdobia identifikovať;
 - iii) uvedené účtovníctvo alebo evidencia umožňujú kontrolu daného režimu;
- d) možno vykonať všetky formality nevyhnutné na úpravu postavenia tovaru, v prípade potreby aj zrušenie platnosti dotknutých colných vyhlásení;
- e) v rámci troch rokov pred dňom prijatia žiadosti sa žiadateľovi neudelilo povolenie s retroaktívnym účinkom;
- f) okrem prípadov, keď sa žiadosť týka obnovenia povolenia na rovnaký druh operácie a tovaru, sa nevyžaduje preskúmanie hospodárskych podmienok;
- g) žiadosť sa netýka prevádzkovania skladovacích priestorov na colné uskladňovanie tovaru;
- h) ak sa žiadosť týka obnovenia povolenia na rovnaký druh operácie a tovaru, žiadosť je predložená do troch rokov po skončení platnosti pôvodného povolenia.

Colné orgány môžu udeliť povolenie s retroaktívnym účinkom aj v prípade, ak v čase prijatia žiadosti o takéto povolenie už nie je tovar, ktorý bol prepustený do colného režimu, k dispozícii.

...“

4. Článok 288 CKÚ⁴ s názvom „Uplatňovanie“ stanovuje:

„1. Články [zoznam článkov, ktorý neobsahuje článok 211] sa uplatňujú od 30. októbra 2013.

2. Iné články ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 1, sa uplatňujú od 1. mája 2016.“

2. *Delegované nariadenie (EÚ) 2015/2446*

5. Článok 172 delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/2446⁵ s názvom „Retroaktívny účinok“ stanovuje:

„1. Ak colné orgány udelia povolenie s retroaktívnym účinkom v súlade s článkom 211 ods. 2 kódexu, povolenie nadobúda účinnosť najskôr dátumom prijatia žiadosti.

...

3. Ak sa žiadosť týka obnovenia povolenia na rovnaký druh operácie a tovar, povolenie sa môže udeliť s retroaktívnym účinkom od dátumu uplynutia platnosti pôvodného povolenia.

...“

6. Článok 256 delegovaného nariadenia 2015/2446 stanovuje:

....

[Toto nariadenie] sa uplatňuje od 1. mája 2016.

...“

II. Skutkový stav, konanie vo veci samej a prejudiciálne otázky

7. Spoločnosť Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH (ďalej len „BWF“) dováža, spracúva a predáva huby konzervované v slanom náleve. BWF mala do 31. decembra 2012 platné povolenie na dovoz týchto húb z krajín, ktoré nie sú členmi Únie, a ich prepustenie do voľného obehu na osobitné použitie. BWF využívala toto povolenie opakovane pred skončením jeho platnosti. BWF nepožiadala o predĺženie platnosti povolenia. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že toto opomenutie bolo zapríčinené „nevedomosťou“. BWF pokračovala aj po 31. decembri 2012 v dovoze húb z krajín, ktoré nie sú členmi Únie, na účely ich prepustenia do voľného obehu, a nedomáhala sa vo vzťahu k týmto dovozom akéhokoľvek priaznivejšieho colného zaobchádzania. BWF zaplatila z toho vyplývajúce clo, pričom takéto náklady nemohla preniesť na svojich zákazníkov.

⁴ V znení korigenda k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 287, 2013, s. 90).

⁵ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (Ú. v. EÚ L 343, 2015, s. 1) (ďalej len „delegované nariadenie 2015/2446“).

8. Skutočnosť, že skončila platnosť povolenia, bola zistená počas auditu spoločnosti. Dňa 9. januára 2015 požiadala BWF o predĺženie platnosti pôvodného povolenia (ďalej len „nadväzujúce povolenie“). Dňa 14. januára 2015 vydal Hauptzollamt Erfurt (Hlavný colný úrad Erfurt, Nemecko, ďalej len „Hauptzollamt“) nadväzujúce povolenie s retroaktívnym účinkom od 9. januára 2015 (t. j. odo dňa podania žiadosti); Hauptzollamt odmietol vydať povolenie s retroaktívnym účinkom odo dňa skončenia platnosti predchádzajúceho povolenia (t. j. od 1. januára 2013).

9. S odkazom na svoju napätú hospodársku situáciu spôsobenú prebiehajúcou reštrukturalizáciou, BWF opätovne požiadala o udelenie nadväzujúceho povolenia s účinnosťou od 1. januára 2013. Hauptzollamt túto žiadosť zamietol rozhodnutím z 13. mája 2015, v ktorom konštatoval, že neboli splnené podmienky na vydanie povolenia s retroaktívnym účinkom podľa článku 294 ods. 2 vykonávacieho nariadenia k CKS, a ani podľa článku 294 ods. 3 uvedeného nariadenia.

10. BWF podala proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť. Keďže Hauptzollamt túto sťažnosť rozhodnutím zo 6. apríla 2016 zamietol, BWF podala 3. mája 2016 proti tomuto rozhodnutiu žalobu na vnútroštátny súd.

11. V rámci tejto žaloby BWF tvrdila, že vydanie nadväzujúceho povolenia s retroaktívnym účinkom by sa malo riadiť článkom 211 CKÚ, a nie článkom 294 vykonávacieho nariadenia k CKS, keďže článok 211 CKÚ by sa mal ako procesné pravidlo uplatňovať retroaktívne na konanie vo veci samej.

12. Dňa 21. marca 2019, teda počas konania vo veci samej, vydal Hauptzollamt nové rozhodnutie na základe článku 294 vykonávacieho nariadenia k CKS, ktoré nahradilo rozhodnutie z 13. mája 2015 (vo forme rozhodnutia o sťažnosti zo 6. apríla 2016) a znovu zamietol žiadosť spoločnosti BWF o predĺženie retroaktívneho účinku jej nadväzujúceho povolenia od 1. januára 2013. Toto rozhodnutie bolo odôvodnené inak než predchádzajúce rozhodnutie. Práve toto neskoršie rozhodnutie z 21. marca 2019 je predmetom konania pred vnútroštátnym súdom.

13. Za týchto okolností vnútroštátny súd rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 211 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1) (ďalej len „CKÚ“), vykladať v tom zmysle, že sa uplatní len na také žiadosti, v prípade ktorých by doba platnosti povolenia s retroaktívnym účinkom začala plynúť 1. mája 2016?
2. V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku záporná, má sa článok 211 CKÚ uplatniť na žiadosti o povolenie s retroaktívnym účinkom, v prípade ktorých by doba platnosti povolenia začala plynúť pred 1. májom 2016, len vtedy, ak žiadosť o povolenie s retroaktívnym účinkom síce bola podaná pred nadobudnutím účinnosti novej právnej úpravy, ale colné orgány také žiadosti zamietli po prvý raz po 1. máji 2016?
3. V prípade, ak je odpoveď na druhú otázku záporná, má sa článok 211 CKÚ uplatniť na žiadosti o povolenie s retroaktívnym účinkom, v prípade ktorých by doba platnosti povolenia začala plynúť pred 1. májom 2016, aj vtedy, ak colné orgány zamietli také žiadosti už pred 1. májom 2016 a aj neskôr (s iným odôvodnením)?

4. V prípade, ak je odpoveď na prvú a druhú otázku kladná a odpoveď na tretiu otázku je záporná, má sa článok 294 ods. 2 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 (Ú. v. EÚ L 253, 1993, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3), vykladať v tom zmysle, že
- a) povolenie so spätnou účinnosťou sa mohlo udeliť do okamihu straty účinnosti pôvodného povolenia, ako sa uvádza v odseku 3 uvedeného článku, najviac na dobu spätnej účinnosti jedného roka predto dňom, kedy bola žiadosť predložená, a
 - b) vyžaduje sa preukázanie ekonomickej potreby a vylúčenie pokusu o podvod alebo zjavnej nedbanlivosti v zmysle odseku 3 uvedeného článku aj v prípade nadväzujúceho povolenia podľa odseku 2?“

14. Písomné pripomienky predložili BWF a Európska komisia. Účastníci konania nežiadali, aby sa konalo pojednávanie, a pojednávanie sa ani nekonalo.

III. Analýza

A. Úvodné poznámky

15. Podstatou prvých troch otázok vnútroštátneho súdu je časová pôsobnosť článku 211 ods. 2 CKÚ, a najmä otázka, či sa toto ustanovenie môže *ratione temporis* uplatniť na situáciu, o akú ide v konaní vo veci samej.

16. Ako Súdny dvor opakovane rozhodol, nová právna norma sa v zásade uplatní od nadobudnutia účinnosti aktu, ktorým sa táto norma zavádza, a že hoci sa neuplatní na právne situácie, ktoré vznikli a definitívne prebehli za účinnosti predchádzajúceho zákona, uplatní sa na ich budúce účinky, ako aj na nové právne situácie.⁶

17. Konkrétne, podľa ustálenej judikatúry sa procesné pravidlá všeobecne uplatňujú na všetky konania prejednávané v čase, kedy nadobudnú účinnosť, na rozdiel od hmotnoprávných predpisov, ktoré sa spravidla vykladajú tak, že sa nevzťahujú na skutočnosti existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti, pokiaľ z ich znenia, cieľa alebo štruktúry jasne nevyplýva, že im má takýto účinok priznať.⁷

18. Budem sa teda najprv zaoberať otázkou, či sa má článok 211 ods. 2 CKÚ vykladať ako hmotnoprávna alebo procesná norma. Keďže som dospel k záveru, že článok 211 ods. 2 CKÚ naozaj stanovuje hmotnoprávne pravidlo, budem sa následne zaoberať otázkou, či zo znenia, cieľa alebo štruktúry tohto ustanovenia jasne vyplýva, že sa musí predsa len uplatniť s retroaktívnym účinkom.

⁶ Rozsudok z 26. marca 2015, Komisia/Moravia Gas Storage (C-596/13 P, EU:C:2015:203, bod 32 a tam citovaná judikatúra).

⁷ Rozsudky z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i. (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, bod 9); z 23. februára 2006, Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136, bod 31); z 11. decembra 2008, Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709, bod 44), a z 26. marca 2015, Komisia/Moravia Gas Storage (C-596/13 P, EU:C:2015:203, bod 33). Súdny dvor ďalej v bodoch 11 a 12 rozsudku Meridionale Industria Salumi a i. rozhodol, že procesným a hmotnoprávnym normám nariadenia, ktoré tvorí nedeliteľný celok a ktorého jednotlivé ustanovenia nie je možné posudzovať izolovane, je možné priznať retroaktívny účinok „ak by k [takému] záveru viedli dostatočne jasné údaje“.

B. Je článok 211 ods. 2 CKÚ hmotnoprávna alebo procesná norma?

19. Vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že článok 211 CKÚ považuje v zásade za procesnú normu. Na podporu tohto názoru vnútroštátny súd poukazuje na postavenie ustanovenia v štruktúre CKÚ a jeho hlavný obsah. Žalobkyňa v konaní vo veci samej tiež uvádza, že článok 211 nariadenia č. 952/13 by sa mal považovať za procesnú normu.

20. S takouto analýzou sa nestotožňujem.

1. Obsah článku 211 ods. 2 CKÚ

21. Súdny dvor sa síce ešte nezaoberal otázkou, či by sa mal článok 211 ods. 2 CKÚ považovať za hmotnoprávnu alebo procesnú normu, a ani tým, či sa má toto ustanovenie vykladať tak, že má retroaktívny účinok, v niekoľkých prípadoch sa však Súdny dvor zaoberal rozdielom medzi hmotnoprávnymi a procesnými normami v oblasti colného práva. Súdny dvor vo všeobecnosti rozhodol, že ustanovenia rozhodujúce pre existenciu (alebo výšku) colného dlhu predstavujú „hmotnoprávne normy“, ktoré sa spravidla nemôžu uplatňovať retroaktívne.

22. V rozsudkoch z 23. februára 2006, Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136), a z 8. septembra 2005, Beemsterboer Coldstores Services (C-293/04, EU:C:2006:162), Súdny dvor rozhodol, že predpisy upravujúce samotný colný dlh, resp. predpisy upravujúce podmienky, za ktorých sa osoba zodpovedná za zaplatenie cla vyhla dodatočnému vybratiu dovozného cla, sú hmotnoprávne predpisy.

23. V rozsudku Molenbergnatie tak Súdny dvor konštatoval, že článok 221 ods. 1 a 2 nariadenia (EHS) č. 2913/92⁸ týkajúci sa oznámenia „sumy cla“ dlžníkovi je ustanovenie čisto procesnej povahy.⁹ Tieto ustanovenia neupravovali existenciu colného dlhu.

24. Na rozdiel od toho Súdny dvor rozhodol, že článok 221 ods. 3 CKS je ustanovenie „upravujúce colný dlh ako taký“¹⁰. Tento odsek stanovoval, že „oznámenie dlžníkovi sa neuskutoční po ukončení obdobia troch rokov od dátumu, keď sa nadobudol colný dlh“. Keďže podľa názoru Súdneho dvora nastala „preklúzia dlhu a v dôsledku toho dlh zaniká“ po uplynutí tejto lehoty, Súdny dvor konštatoval, že uvedené ustanovenie je hmotnoprávna norma.¹¹ Článok 221 ods. 3 CKS sa ako taký nemohol uplatňovať na vyberanie colného dlhu, ktorý vznikol pred 1. januárom 1994, teda dátumom, kedy uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť.¹²

25. V rozsudku Beemsterboer Coldstore Services Súdny dvor rozhodol, že článok 220 ods. 2 písm. b) CKS stanovil hmotnoprávne ustanovenie „keďže uprav[ovalo] podmienky, za ktorých [bol] dlžník oslobodený od dodatočnej úhrady dovozného cla v nadväznosti na chybu colných

⁸ Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „CKS“).

⁹ Rozsudok z 23. februára 2006, Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136, bod 36).

¹⁰ Tamže, bod 39.

¹¹ Tamže, bod 41.

¹² Tamže, bod 42. Pokiaľ ide o kritický postoj k analýze Súdneho dvora v rozsudku Molenbergnatie, pozri návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Sharpston v spojených veciach Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb (C-278/07 až C-280/07, EU:C:2008:521, body 31 a 32). Kritika uvedená v návrhoch generálnej advokátky Sharpston sa však týkala otázky, či uplynutím prekluzívnej doby skutočne zaniká colný dlh (ako rozhodol Súdny dvor v rozsudku Molenbergnatie), a teda či sa táto prekluzívna doba skutočne vzťahuje na samotný colný dlh. Nebol spochybný záver, že ustanovenie, ktoré sa vzťahuje na tento dlh, sa má považovať za hmotnoprávne ustanovenie.

orgánov“¹³. Podľa slov generálnej advokátky Kokott malo toto ustanovenie hmotnoprávny obsah, pretože „slúži [lo] na vyriešenie otázky, či colný dlžník m[al] alebo nem[al] zaplatiť sumu cla dlžnú na základe právnych predpisov“¹⁴.

26. Vo veci Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167), sa Súdny dvor zdržal výslovnej kvalifikácie ustanovenia, ktoré stanovovalo lehotu dvanástich mesiacov, v ktorej bolo možné zohľadniť určité cenové úpravy ako hmotnoprávnej (a nie procesnej) normy. Súdny dvor namiesto toho odmietol priznať predmetnému ustanoveniu retroaktívny účinok, a to z dôvodu, že retroaktívne uplatnenie novej, kratšej lehoty na tieto úpravy, by malo za následok „porušenie legitímnej dôvery“¹⁵. Generálny advokát Mazák však vo svojich návrhoch v tejto veci výslovne uviedol, že hmotnoprávny charakter predmetného ustanovenia vyplýva zo skutočnosti, že „definuje podmienky uplatnenia práva na úpravu prevodnej hodnoty“¹⁶. Podotýkam, že táto hodnota bola rozhodujúca pre výšku colného dlhu.

27. Rozlišovanie založené na tom, či sú predmetné pravidlá rozhodujúce pre existenciu alebo výšku colného dlhu, dáva zmysel. Ako uvádza Komisia vo svojich pripomienkach, oslobodenie od cla alebo uloženie cla za totožný tovar dovážaný v tom istom čase a za tých istých skutkových okolností nemôže závisieť od dĺžky správneho alebo súdneho konania. Rovnaký súbor skutkových okolností, ktoré nastali v tom istom čase, by mal viesť k vzniku toho istého colného dlhu a mal by sa posudzovať podľa rovnakých hmotnoprávnych predpisov.

28. Pri použití tejto logiky na otázky položené vnútroštátnym súdom sa domnievam, že článok 211 ods. 2 CKÚ je hmotnoprávne ustanovenie.

29. Článok 211 ods. 2 CKÚ v anglickom znení¹⁷ stanovuje, že „colné orgány udelia povolenie s retroaktívnym účinkom“, ak sú splnené všetky stanovené podmienky. Vzhľadom na neexistenciu takéhoto povolenia, ktoré by sa vzťahovalo na dovoz predmetného tovaru spoločnosťou BWF v období od 1. januára 2013 do 8. januára 2015, bolo clo splatné pri dovoze tohto tovaru.

30. Ak však spoločnosti BWF bolo udelené povolenie s retroaktívnym účinkom, a to buď na základe článku 211 ods. 2 CKÚ, alebo na základe článku 294 vykonávacieho nariadenia k CKS, uplatnilo by sa oslobodenie konečného použitia a BWF by mohla požiadať o vrátenie zaplateného cla.

31. Splnenie všetkých podmienok uvedených v článku 211 CKÚ nie je len podmienkou na udelenie povolenia s retroaktívnym účinkom, ale, pokiaľ nebudeme teraz brať do úvahy francúzske znenie článku 211 ods. 2 CKÚ, skutočne ukladá colným orgánom, aby takéto povolenie udelili na základe žiadosti. Toto povolenie je zase rozhodujúce pre existenciu colného dlhu za predmetný tovar.

32. V súlade s judikatúrou uvedenou v bodoch 22 až 26 vyššie sa preto domnievam, že článok 211 ods. 2 CKÚ je potrebné považovať za hmotnoprávne ustanovenie.

¹³ Rozsudok z 9. marca 2006, *Beemsterboer Coldstore Services* (C-293/04, EU:C:2006:162, bod 20).

¹⁴ Návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci *Beemsterboer Coldstores Services* (C-293/04, EU:C:2005:527, bod 24).

¹⁵ Rozsudok z 19. marca 2009, *Mitsui & Co. Deutschland* (C-256/07, EU:C:2009:167, bod 36).

¹⁶ Bod 47 uvedených návrhov.

¹⁷ Podotýkam, že francúzske znenie sa významovo odlišuje od anglického znenia: „Les autorités douanières peuvent accorder une autorisation avec effet rétroactif...“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Bulharské, dánske, nemecké, talianske, poľské, slovenské a švédské znenie sú podľa všetkého zhodné s anglickým znením. Tento rozdiel nie je na účel analýzy v rámci týchto návrhov rozhodujúci.

33. Pozornejšie preskúmanie jednotlivých podmienok uvedených v článku 211 ods. 2 písm. a) až h) CKÚ takýto názor len potvrdzuje.

34. Písmeno a) vyžaduje „preukázanú ekonomickú potrebu“ a písmeno b) vyžaduje, aby žiadosť nesúvisela s pokusom o podvodné konanie. Existencia ekonomickej potreby a ani neexistencia pokusu o podvodné konanie sa netýkajú procesných záležitostí; ide tu skôr o hmotnoprávne podmienky, ktoré musia byť splnené na udelenie povolenia s retroaktívnym účinkom. Písmeno a) síce vyžaduje, aby ekonomická potreba bola „preukázaná“, nezaoberá sa však procesnými otázkami predloženia takéhoto dôkazu.

35. Písmeno c) vyžaduje, aby žiadateľ na základe účtovníctva alebo záznamov dokázal: že sú splnené všetky požiadavky pre daný colný režim; že, ak je to vhodné, možno tovar počas dotknutého obdobia identifikovať, a že uvedené účtovníctvo alebo evidencia umožňujú kontrolu daného režimu. Písmeno d) vyžaduje, aby bolo možné vykonať všetky formality nevyhnutné na úpravu postavenia tovaru, a písmeno f) stanovuje, že „sa nevyžaduje preskúmanie hospodárskych podmienok“. Aj keď sa tieto ustanovenia týkajú procesných otázok, nezaoberajú sa, akým spôsobom by mali byť tieto požiadavky splnené alebo akým spôsobom by sa mal predložiť dôkaz, ale skôr stanovujú podmienky na udelenie povolenia s retroaktívnym účinkom.

36. Písmeno e) stanovuje podmienku, podľa ktorej nemá byť žiadateľovi udelené povolenie s retroaktívnym účinkom v rámci troch rokov pred dňom prijatia žiadosti, písmeno g) vylučuje žiadosti týkajúce sa prevádzkovania skladovacích priestorov na colné uskladňovanie tovaru a písmeno h) stanovuje, že žiadosť týkajúca sa rovnakého druhu operácie a tovaru musí byť predložená do troch rokov.

37. Všetky tieto požiadavky sú podľa môjho názoru buď úplne, alebo prevažne hmotnoprávne podmienky.

2. Miesto článku 211 ods. 2 v štruktúre CKÚ

38. Článok 211 sa nachádza v kapitole 1 s názvom „Všeobecné ustanovenia“ hlavy VII CKÚ s názvom „Osobitné colné režimy“. Kapitola 1 obsahuje články 210 až 225 CKÚ.

39. Ustanovenia kapitoly 1 sú usporiadané približne podľa modelu, kedy po jednom alebo dvoch úplne alebo prevažne hmotnoprávných ustanoveniach týkajúcich sa povolenia (článok 211), ukončenia osobitného colného režimu (článok 215) alebo prepravy tovaru (článok 219) a obvyklých spôsobov zaobchádzania (článok 220), nasleduje článok s názvom „Delegovanie právomocí“, ktorý splnomocňuje Komisiu prijímať delegované akty, ktoré dopĺňajú niektoré nepodstatné časti týchto pravidiel (články 212, 216 a 221), a článok s názvom „Prenos vykonávacích právomocí“ (články 213, 217 a 222), v ktorom je uvedené, že Komisia „vymedzí prostredníctvom vykonávacích aktov procesné pravidlá“ týkajúce sa časti týchto hmotnoprávných predpisov.¹⁸

¹⁸ Neexistujú osobitné články, ktoré by Komisiu oprávňovali na prijímanie delegovaných aktov alebo by jej ukladali stanoviť procesné pravidlá spojené s článkom 210, ktorý sa týka pôsobnosti osobitných colných režimov, s článkom 214, ktorý sa týka požiadaviek na evidenciu, alebo s článkom 218, ktorý sa týka prevodu práv a povinností.

40. Nezastávam teda názor, že by štruktúra CKÚ hovorila v prospech záveru, že článok 211 ods. 2 je potrebné považovať za procesné pravidlo. Práve naopak, umiestnenie článku 211 ods. 2 v kapitole 1 hlavy VII zodpovedá miestu, kde by bolo možné očakávať hmotnoprávne, a nie procesné pravidlo.

C. Môže sa napriek tomu uplatniť článok 211 ods. 2 so spätným účinkom?

41. Hmotnoprávne predpisy práva Únie sa môžu výnimočne vykladať tak, že sa uplatňujú na situácie, ktoré vznikli pred nadobudnutím ich účinnosti, pokiaľ z ich znenia, cieľa alebo štruktúry jasne vyplýva, že takýto účinok im má byť priznaný.¹⁹

42. V rozsudku *Beemsterboer Coldstore Services* Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že je vhodné uplatňovať nové, doplnené znenie hmotnoprávneho pravidla na situácie existujúce pred nadobudnutím jeho účinnosti, pretože nové znenie malo „v podstate výkladovú povahu“²⁰. V uvedenej veci bolo zmenené znenie dotknutého ustanovenia prijaté s cieľom prehĺbiť právnu istotu, a keďže nové znenie posilnilo ochranu legitímnych očakávaní dotknutých podnikateľských subjektov, zásada právnej istoty a ani zásada ochrany legitímnych očakávaní nebránili použitiu zmeneného znenia na situácie, ktoré vznikli pred nadobudnutím jeho účinnosti.²¹

43. Článok 221 ods. 2 CKÚ naopak zavádza hmotnoprávne zmeny v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Zatiaľ čo článok 294 vykonávacieho nariadenia CKS používal formuláciu, podľa ktorej colné orgány „môžu vydať povolenie so spätnou účinnosťou“, článok 211 ods. 2 CKÚ stanovuje, že tieto orgány „udelia povolenie s retroaktívnym účinkom“, ak sú splnené všetky uvedené podmienky (úplne alebo prevažne hmotnoprávnej povahy). Zjavne nejde iba o zmenu vo výklade.

44. V jednotlivých bodoch odôvodnenia a ani v legislatívnej histórii som nenašiel údaj o tom, že by sa plánovalo retroaktívne uplatnenie článku 211 ods. 2 CKÚ.

45. Taktiež by som mal poukázať na skutočnosť, že spor, ktorým sa zaoberá vnútroštátny súd, sa týka otázky, či sa môžu pravidlá týkajúce sa režimu konečného určenia uplatniť s retroaktívnym účinkom. Povolenie režimu konečného použitia je možné udeliť len za určitých podmienok, a teda tento režim tak predstavuje výnimku zo všeobecných colných právnych predpisov. Pravidlá upravujúce tento režim by sa mali ako také vykladať reštriktívne.²² Udelenie povolenia so spätnou účinnosťou na základe článku 211 ods. 2 CKÚ a článku 172 ods. 1 delegovaného nariadenia 2015/2446 tiež predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla udeľovania povolení, ktorá podlieha osobitným podmienkam. Udelenie povolenia s retroaktívnym účinkom od straty účinnosti pôvodného povolenia podľa článku 211 ods. 2 písm. h) CKÚ a článku 172 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446 predstavuje tiež ďalšiu výnimku zo všeobecných pravidiel pre povolenia so spätným účinkom, ktorá podlieha dodatočným podmienkam. Extenzívny výklad uplatnenia týchto pravidiel *ratione temporis* sa teda nezdá byť odôvodnený.

¹⁹ Rozsudok z 9. marca 2006, *Beemsterboer Coldstore Services* (C-293/04, EU:C:2006:162, bod 21).

²⁰ Tamže, body 22 a 23.

²¹ Tamže, body 25 a 26.

²² Pozri analogicky rozsudky z 11. novembra 1999, *Söhl & Söhlke* (C-48/98, EU:C:1999:548, bod 52); z 29. júla 2010, *Isaac International* (C-371/09, EU:C:2010:458, bod 42), a zo 14. januára 2010, *Terex Equipment* a i. (C-430/08 a C-431/08, EU:C:2010:15, bod 42).

D. O druhej a tretej otázke

46. Samostatnou požiadavkou uplatnenia procesných pravidiel na skutkovú situáciu, ktorá predchádza dátumu nadobudnutia účinnosti týchto pravidiel, je, aby bola predmetná vec „prejednávaná“ v čase, keď takéto procesné pravidlá nadobudnú účinnosť. Odpoveďou na prvú otázku sa stávajú druhá a tretia otázka vnútroštátneho súdu bezpredmetné. Nie je teda potrebné zaoberať sa otázkou, či bola vec „prejednávaná“ v čase, keď nastala účinnosť článku 211 ods. 2 CKÚ (1. máj 2016).

IV. Návrh

47. Navrhujem preto, aby Súdny dvor odpovedal vnútroštátnemu súdu na prvé tri prejudiciálne otázky takto:

Článok 211 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, sa ako hmotnoprávne pravidlo uplatňuje iba na také žiadosti, u ktorých by povolenie platilo spätne od 1. mája 2016.